

Слід зазначити, що фізичне насильство проявляється у таких формах: погрози застосування фізичної сили (загроза вдарили, побити, вбити); лякаючі жести (спроба замахнутися, вдарили); застосування сили (поштовхи, утримання силою, заподіювання сильного болю – викручування рук, загрожуючи застосуванням зброї або предметом, яким можна вбити людину).

Також, небезпечним і поширеним видом насилля є психологічне насилля, яке виражається у приниженні гідності, образі, зневажливому ставленні, нецензурному спілкуванні, грубості, залякуванні.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про попередження насильства в сім'ї», попередженням насильства в сім'ї є система соціальних і спеціальних заходів, спрямованих на усунення причин і умов, які сприяють вчиненню насильства в сім'ї, припинення насильства в сім'ї, яке готується або вже почалося, притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні насильства в сім'ї, а також медико-соціальна реабілітація жертв насильства в сім'ї.

Попередження насильства в сім'ї забезпечується цілим комплексом загальносоціальних і спеціальних заходів.

Загальносоціальне попередження здійснюється державою у вигляді діяльності її органів з контролю за додержанням прав та свобод особи.

Спеціальне попередження є загальною назвою сукупності різноманітних конкретних заходів одноразового чи тривалого характеру, що мають за мету скоротити кількість проявів насильства в сім'ї; не допустити вчинення фізичного, сексуального, психологічного й економічного насильства або припинити вже почате насильство. Так, спеціальне попередження може виявлятися у винесенні захисного припису, поставленні особи на профілактичний облік, винесенні офіційного попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, направленні кривдника на проходження корекційної програми.

Крім того, заходи спеціального попередження в залежності від моменту їх здійснення поділяються на заходи профілактики насильства в сім'ї (спрямовані на завчасне виявлення сімей, де існує загроза виникнення насильства, відвернення причин і умов, що призводять до його скоєння, або обмеження їх впливу, а якщо можливо, то й усунення їх та створення достатнього захисту від насильницьких посягань для кожного члена сім'ї) та заходи припинення насильства в сім'ї (оперативні заходи, спрямовані на фактичне переривання початого насильства та застосовуються в критичних ситуаціях, коли життя і здоров'ю жертви насильства в сім'ї загрожує небезпека).

Отже, насилля в сім'ї є глобальною проблемою, що руйнує не лише гармонію і злагоду в сімейному колі, а й виступає як одна з передумов виникнення злочинності на суспільному рівні.

Одержано 17.04.2018

**НАУКОВИЙ ГУРТОК
КАФЕДРИ СОЦІОЛОГІЇ ТА ПСИХОЛОГІЇ
ФАКУЛЬТЕТУ № 6**

УДК 159.9:351.74

Анна Олександрівна АГУРЕЄВА,

студентка групи Ф-6-ПСдср-15-2 ХНУВС

Науковий керівник: старший викладач кафедри соціології та психології факультету № 6 ХНУВС кандидат психологічних наук Посохова Я. С.

ЗНАЧЕННЯ ПРОГНОСТИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛЩЕЙСЬКИХ

Успішність людини в різних сферах пов'язана з проявом прогностичних здібностей. Рівень розвитку прогностичних здібностей багато в чому визначає успішність навчальної та професійної діяльності людини, її ефективність в сфері міжособистісної взаємодії. З психологічної точки зору, прогнозування являє собою передбачення, передбачення – антиципацію майбутнього. Проблема вивчення здатності до прогнозування широко представлена в різноманітних поглядах та працях зарубіжних та вітчизняних вчених. Різні аспекти прогнозування досліджували В. Вундт, Ж. Піаже, Л. Веккер, Дж. Брунер, У. Найссер, Р. Бернс, К. Дункер. У вітчизняній психології – Б. Теплов, Є. Сергієнко, Б. Ломов, Є. Сурков, Л. Регуш, В. Панфьорова, М. Краєва та ін.

Здатність до прогнозування – одна з найважливіших здібностей сучасного фахівця, оскільки вивчення ролі антиципації і рівнів її прояву в тому чи іншому вигляді професійної діяльності розширює уявлення про приховані, резервні можливості особистості. При всьому різноманітті визначень прогнозування, які запропоновані науковцями, більшість дослідників розглядають дане поняття як розумову діяльність, але на відміну від планування, спрямовану на передбачення можливих найбільш імовірних напрямів і тенденцій розвитку системи.

Так, наприклад, Б. Ломов визначав прогнозування перебігу подій як основну функцію психіки, що дозволяє регулювати діяльність. Здатність до прогнозування також проявляється і формується в діяльності, має природні передумови розвитку і обумовлена суспільно-історичними чинниками.

В свою чергу Л. Регуш розглядає процес прогнозування як свідому діяльність, в якій відбивається єдність змістовних, операційних і мотиваційних компонентів. Авторка говорить, що структуру здатності прогнозування визначає якість розумових процесів, характерних для багатьох видів розумової діяльності.

М. Краєва реалізуючи системний підхід в дослідженні прогностичних здібностей, виділяє в їх змісті емоційний, когнітивний і поведінковий компоненти. На думку дослідниці, прогностичні здібності проходять в своєму розвитку три рівні: I рівень – прогноз на підставі відносини, переживання; II рівень – прогноз на підставі пізнання; III – прогноз зворотного зв'язку, регуляції діяльності. Авторка розглядає прогностичні здібності як загальні і одночасно професійні новоутворення особистості. В своєму експериментальному дослідженні М. Краєва виявила дворівневий характер емоційного,

когнітивного і поведінкового компонентів прогностичних здібностей. Перший (базовий, загальний) субрівень відображає загальну здатність до прогнозування; другий (професійний) субрівень розкриває емоційний, когнітивний і поведінковий компоненти як професійно значущі вміння, які визначають якість процесу прогнозування

Таким чином, формування прогностичних здібностей і умінь поліцейських можна розглядати як один із напрямів підвищення ефективності їх підготовки. Це пов'язано з тим, що, по-перше, здатність до прогнозування забезпечує випереджаючий підхід в діяльності поліцейських, що дозволяє їм в повсякденній службі бачити установки поведінки, мотиви громадян на майбутнє. По-друге, завдяки прогностичним умінням і здібностям у поліцейських стає справді реальною можливість в декілька разів зменшити прояви злочинності або ж скоротити її. По-третє, здатність до прогнозування – це особлива здатність в тому сенсі, що вона включена в реалізацію всіх функцій діяльності поліцейського.

Одержано 17.04.2018

УДК 159.9:351.74

Дар'я Олексіївна БИВАЛІНА,

студентка групи Ф-6-ПС-дср-15-2 ХНУВС

Науковий керівник: старший викладач кафедри соціології та психології факультету № 6 ХНУВС кандидат психологічних наук Посохова Я. С.

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО НЕВИЗНАЧЕНОСТІ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ

У сучасному світі професійна діяльність працівників правоохоронних органів протікає в екстремальних умовах, пов'язаних з особливим ризиком і відрізняється високою нервово-психічною напруженістю, яка виникає в результаті впливу різних численних стрес-факторів, а також в ситуаціях, що характеризуються умовами невизначеності. Невизначеність у професійній діяльності поліцейського може виступати фактором стресу, фрустрації, напруги і призводити до порушення професійного здоров'я. Стає очевидним, що толерантність до невизначеності є одним із важливих психологічних чинників забезпечення надійності, ефективності і успіху професійної діяльності правоохоронця.

Розкриттю цього поняття присвячена значна кількість робіт зарубіжних і вітчизняних авторів (Е. Френкель-Брунsvік, Г. Олпорт, А. Ферн-Хем, О. Соколова, Т. Корнілова та інші). Аналіз праць науковців дозволив визначити загальне трактування толерантності до невизначеності, як стійкої особистісної характеристики, що дозволяє описувати і передбачати поведінку людини в ситуації невизначеності, та відповідних положень когнітивної, емоційної, мотиваційної та конативної сфер особистості.

Дане інтегративне тлумачення, як зазначає, О. Луковицька, провідну роль відіграє когнітивний компонент (гнучкість мислення, відкритість новому, здатність структурувати інформацію і представляти можливі наслідки ситуації), а також те, що толерантність до невизначеності залежить від індивідуальних особливостей особистості, її провідної діяльності і ступеня структурованості даної діяльності.

В науці виділено три позиції у визначенні поняття «толерантності до невизначеності»: 1) когнітивний стиль; 2) особистісна риса; 3) ступінь впевненості у виборі, що розглядається в контексті уявлень про особистісну регуляцію прийняття рішень в умовах невизначеності і невпевненості.

Р. Нортон в результаті проведеного ним контент-аналізу статей, пов'язаних з проблемою невизначеності, виділив 8 різних категорій, через які розкривається зміст даного поняття: множинність суджень; неточність, неповнота і фрагментованість; ймовірність; неструктурованість; дефіцит інформації; мінливість; несумісність і суперечливість; незрозумілість.

Вважається, що толерантність до невизначеності сприяє креативності, так як завдяки їй людина, стикаючись зі складними проблемами, здатна не приймати поспішних і неоптимальних рішень. Вернон (Vernon, 1970) припустив навіть, що толерантність до невизначеності є неодмінною умовою креативності, оскільки в творчому процесі дозволяє особистості краще розуміти і вирішувати проблеми.

Таким чином, толерантність до невизначеності у професійній діяльності поліцейського виглядає як професійна цінність, яка завжди орієнтована на конструктивне вирішення конфліктів в різних складних і екстремальних ситуаціях. Зрозуміло, одним з критеріїв рівня розвитку професійної толерантності є вміння взаємодіяти з колегами, громадянами, які є як об'єктами, так і суб'єктами правопорушень. Поліцейський, який терпимий до невизначеності, здатен працювати з більш широким спектром стимулів і ситуацій в порівнянні з іншими людьми, яких невизначені ситуації можуть збивати з пантелику, оскільки толерантність до невизначеності поліцейського включає в себе як загальні підстави толерантності, так і особливості, обумовлені їх професійною діяльністю.

Одержано 17.04.2018

УДК 159.9:351.74

Ганна Валеріївна СЕРГІЄНКО,

студентка групи Ф-6-ПС-дср-15-2 ХНУВС

Науковий керівник: старший викладач кафедри соціології та психології факультету № 6 ХНУВС кандидат психологічних наук Посохова Я. С.

ДО ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ У МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

У сучасному суспільстві важливою умовою успішного соціального та професійного функціонування фахівця є його професійна мобільність. А. Ковалева трактує професійну мобільність як переміщення індивіда чи професійної групи в соціально-професійній структурі суспільства зі зміною або без зміни соціального статусу. Для формування груп професійно